

Wiedza polityczna i zainteresowanie polityką młodych Polaków

*Analizy z pierwszej fali badania podłużnego:
reprezentatywna próba młodych Polaków*

Podsumowanie wyników

- Jedynie około 25% młodych Polaków wykazuje zainteresowanie polityką. Tylko 30% ma poczucie, że jednocząc się z innymi młodymi Polakami może jakkolwiek wpłynąć na to, co dzieje się w ich państwie.
- W badaniu sprawdzono wiedzę młodych Polaków z zakresu życia obywatelskiego. Wyniki testu wiedzy nie przedstawiają się zbyt optymistycznie: na przykład, 40% młodych Polaków nie było w stanie poprawnie wskazać komitetu wyborczego, który zdobył najwięcej mandatów do Sejmu w wyborach w 2019r.
- Osoby biorące udział w wyborach wykazują większe zainteresowanie polityką i osiągają lepsze wyniki w testach wiedzy obywatelskiej, niż osoby niegłosujące. Kobiety rzadziej od mężczyzn deklarują zainteresowanie sprawami politycznymi. Co ciekawe, nie stwierdzono jednak różnic międzyplciowych w poziomie wiedzy w tym zakresie.
- Wdrożenie działań mających na celu wzbudzenie zainteresowania polityką wśród młodych (specjalnie dedykowanych tej grupie) wydaje się kluczowe w budowaniu postaw obywatelskich. Wraz z zainteresowaniem należy również dbać o to, by młodzi uwierzyli, że swoim działaniem mogą wpłynąć na to, co dzieje się w ich państwie.

Zainteresowanie polityką

N=1048

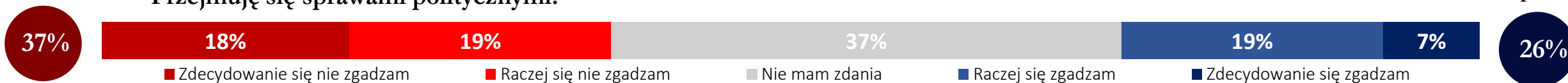
Niewielkie zainteresowanie polityką wśród młodych Polaków

Około 40% młodych Polaków twierdzi, że nie interesuje się polityką.
Jedynie 25% badanych interesuje się sprawami politycznymi.

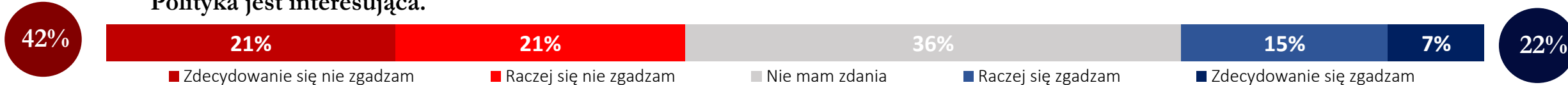
Ludzie w różnym stopniu interesują się polityką. Prosimy ustosunkować się do poniższych stwierdzeń (skala od 1 do 5)

Bottom2Box

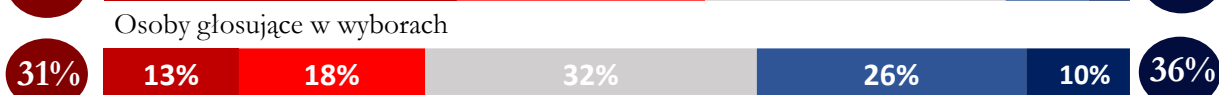
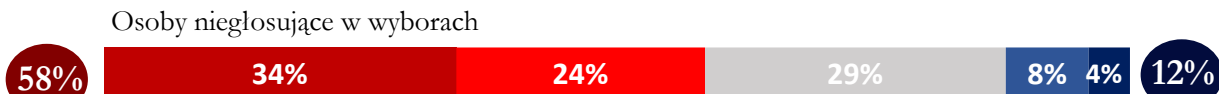
Przejmuję się sprawami politycznymi.

Polityka jest interesująca.

Przejmuję się sprawami politycznymi.

Polityka jest interesująca.

N=1048

Zainteresowanie polityką wśród młodych Polaków: porównania

Średnia z 2 pytań dla zainteresowania polityką ($\alpha = 0.86$) wśród młodych Polaków (skala od 1 do 5):

2,71

Porównano ze sobą wskaźniki (średnie) zainteresowania polityką dla kobiet i mężczyzn. Analizy wykazały, że kobiety i mężczyźni istotnie różnią się między sobą pod względem zainteresowania polityką. Mężczyźni wykazują istotnie wyższy poziom zainteresowania polityką:

2,80

VS

2,63

Następnie, porównano ze sobą wskaźniki (średnie) zainteresowania polityką dla osób głosujących w wyborach vs osób niegłoszących w wyborach. Analizy wykazały, że osoby głosujące i osoby niegłoszące istotnie różnią się między sobą pod względem zainteresowania polityką. Osoby głosujące w wyborach mają istotnie wyższy poziom zainteresowania polityką, niż osoby niegłoszące w wyborach:

2,91

VS

2,21

Test wiedzy: wyniki

Test wiedzy: podsumowanie

- Test wiedzy politycznej składał się z dwóch części, z których każda zawierała po 3 pytania. Ich dokładną treść można zobaczyć na kolejnych stronach raportu.
- **Część I – codzienne funkcjonowanie obywatelskie**, dotyczyła takich kwestii, jak: ostatnie wybory parlamentarne (które ugrupowanie zdobyło największą ilość mandatów w Sejmie), dowód osobisty (czy musi mieć go każdy obywatel, ile czasu jest ważny) oraz nowa ulga podatkowa dla młodych (kogo i co obejmuje).
- **Część II – wiedza politologiczna**, poruszała kilka podstawowych kwestii związanych z politologią i funkcjonowaniem państwa. Pytania dotyczyły pluralizmu politycznego (jakie są jego konsekwencje), trójpodziału władzy (co jest celem tego modelu) oraz zgromadzeń publicznych (jakie są zasady i prawo związane ze zgromadzeniami).
- Młodzi Polacy istotnie **lepiej poradzili sobie z częścią dotyczącą codziennego funkcjonowania obywatelskiego** ($M=2,03$) niż z wiedzą politologiczną ($M=1,19$).
- Najłatwiejsze pytanie (największy % poprawnych odpowiedzi) z części I dotyczyło dowodu osobistego (77% poprawnych odpowiedzi), najtrudniejsze zaś – ugrupowania, które zdobyło największą ilość mandatów do Sejmu w ostatnich wyborach parlamentarnych (59% poprawnych odpowiedzi).
- W części II najłatwiejsze pytanie poruszało kwestię modelu trójpodziału władzy (50% poprawnych odpowiedzi), natomiast najtrudniejsze dla młodych Polaków zagadnienie w teście dotyczyło pluralizmu politycznego (jedynie 34% poprawnych odpowiedzi). Jednocześnie, pytanie o pluralizm okazało się najtrudniejszym w całym teście.

1. Dowód osobisty:

- musi mieć każdy pełnoletni obywatel, mieszkający w Polsce
- pozwala na wjazd do większej liczby krajów niż paszport
- jest ważny 3 lata
- należy bezwzględnie wymienić na e-dowód do końca 2019 r.
- NIE WIEM

2. Ulga podatkowa „Bez PIT dla Młodych” obowiązująca od sierpnia 2019, obejmuje:

- osoby do 26. roku życia
- tylko przychody z umów zlecenia
- całość przychodu bez limitu
- rodziców dzieci do 5. roku życia
- NIE WIEM

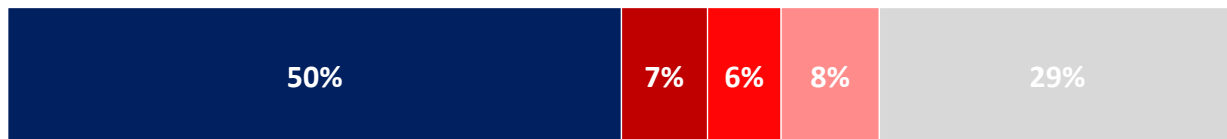
3. Najwięcej mandatów do Sejmu w wyborach w 2019 r. zdobył Komitet Wyborczy...

- Prawo i Sprawiedliwość
- Koalicja Obywatelska PO .N IPL Zieloni
- Sojusz Lewicy Demokratycznej
- Polskie Stronnictwo Ludowe
- Konfederacja Wolność i Niepodległość
- NIE WIEM

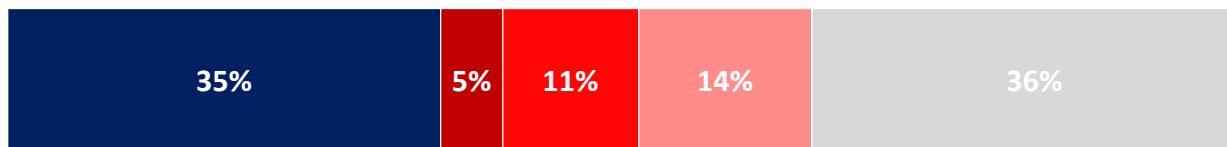
4. Z modelem trójpodziału władzy w państwie mamy do czynienia, jeśli funkcje prawodawcze, wykonawcze oraz sędziowskie są od siebie oddzielone i wykonują je niezależne od siebie organy.

Przyjęcie takiego modelu ma na celu:

- wzajemną kontrolę poszczególnych władz
- stworzenie większej liczby stanowisk do obsadzenia
- ukrycie faktycznej hierarchii władz
- konieczność załatwiania spraw w wielu urzędach jednocześnie
- NIE WIEM

5. Zgromadzenia publiczne często są organizowane w celu wyrażania poglądów. Odbývają się na otwartej przestrzeni, dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób i:

- muszą mieć pokojowy charakter, tzn. uczestnikom nie wolno m.in. stosować przemocy ani niszczyć mienia
- mogą być rozwiązane tylko przez przewodniczącego
- o miejscu zgromadzenia trzeba zawiadomić Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
- jeżeli organizowana kontrmanifestacja może wiązać się z zagrożeniem użycia siły, można zakazać organizacji demonstracji
- NIE WIEM

6. Z pluralizmem politycznym mamy do czynienia, gdy istnieją dwie (lub więcej) legalne partie o różnych programach. Konsekwencją pluralizmu jest:

- możliwość swobodnego prowadzenia debaty politycznej
- nadmierne uprzywilejowanie jednej z grup społecznych
- tworzenie sztucznych podziałów między ludźmi
- silna koncentracja władzy
- NIE WIEM

N=1048

Test wiedzy: podsumowanie

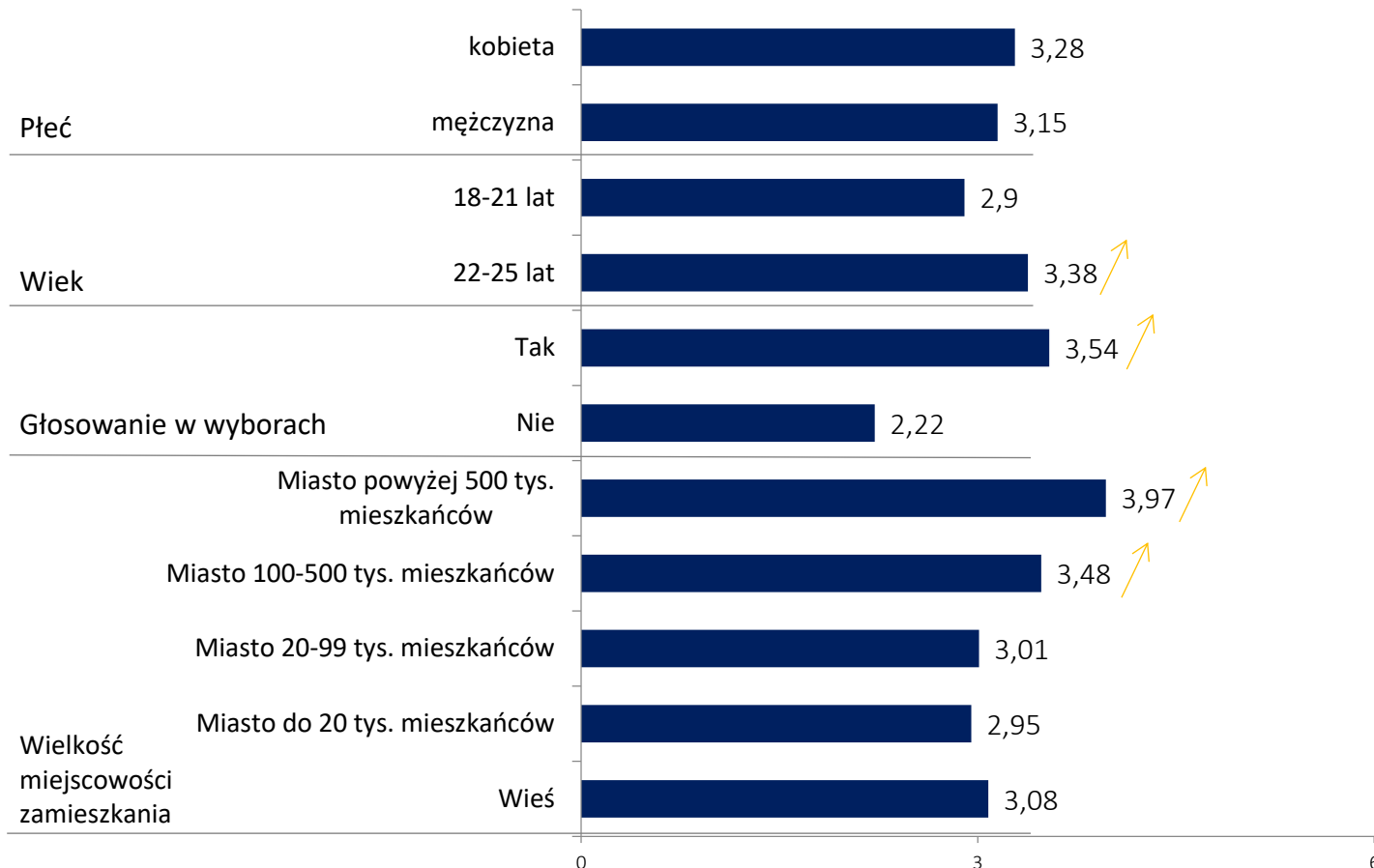
W całym teście można było zdobyć od 0 do 6 punktów, w tym od 0 do 3 z części „Codzienne funkcjonowanie obywatelskie” oraz od 0 do 3 z części „Wiedza politologiczna”.

Średni wynik całego testu (skala od 0 do 6) dla całej próby wynosi: **3,22**

Średni wynik części „Codzienne funkcjonowanie obywatelskie” (skala od 0 do 3) dla całej próby wynosi: **2,03**

Średni wynik części „Wiedza politologiczna” (skala od 0 do 3) dla całej próby wynosi: **1,19**

↗ Różnica istotna statystycznie na poziomie 95%.

- Wyniki wskazują, że młodzi Polacy lepiej orientują się w kwestiach codziennego funkcjonowania obywatelskiego niż podstaw politologii.
- W całym teście istotnie lepiej poradziła sobie starsza grupa badanych (22-25 lat) niż młodsza (18-21 lat). Osoby z dużych miast osiągały wyższe wyniki niż osoby z niewielkich miast i wsi.
- Co najważniejsze, osoby, które głosują w wyborach, poradziły sobie istotnie lepiej niż osoby niegłosujące.

N=1048

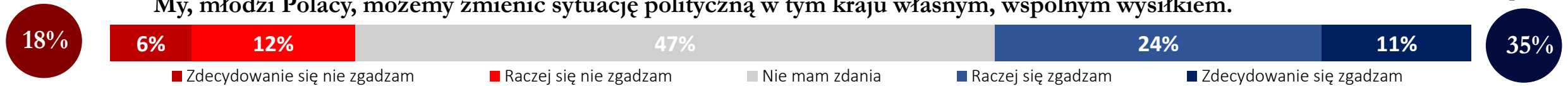
Poczucie grupowej skuteczności wśród młodych Polaków

Poczucie grupowej skuteczności (collective efficacy) odzwierciedla wiarę w to, że zaangażowanie danej grupy może przyczynić się do osiągnięcia celów tej grupy poprzez wspólne działanie. Jest to ważny predyktor zbiorowego działania (van Zomeren i in., 2012). W naszym badaniu około 1/3 respondentów twierdzi, że są oni – jako grupa młodych Polaków – w stanie zmienić sytuację polityczną w państwie wspólnymi siłami i sprawić, że będą wysłuchani przez polityków.

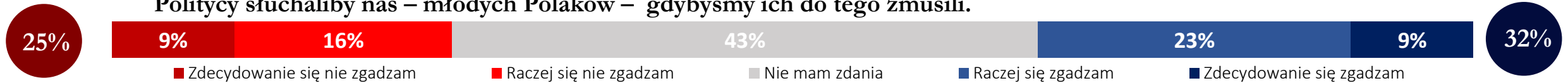
Proszę określić, w jakim stopniu zgadza się Pan/i z następującymi stwierdzeniami. (skala od 1 do 5)

Bottom2Box

My, młodzi Polacy, możemy zmienić sytuację polityczną w tym kraju własnym, wspólnym wysiłkiem.

Politycy słuchaliby nas – młodych Polaków – gdybyśmy ich do tego zmusili.

Średnia z 2 pytań dla poczucia grupowej skuteczności ($\alpha = 0.72$) wśród młodych Polaków (skala od 1 do 5):

3,15

Porównano ze sobą wskaźniki (średnie) poczucia grupowej skuteczności dla kobiet i mężczyzn. Analizy wykazały, że kobiety i mężczyźni nie różnią się między sobą pod względem poczucia grupowej skuteczności.

Następnie, porównano ze sobą wskaźniki (średnie) poczucia grupowej skuteczności dla osób głosujących w wyborach vs osób niegłosujących w wyborach. Analizy wykazały, że osoby głosujące i osoby niegłosujące istotnie różnią się między sobą pod względem poczucia grupowej skuteczności. Osoby głosujące w wyborach mają istotnie wyższy poziom poczucia grupowej skuteczności, niż osoby niegłosujące w wyborach:

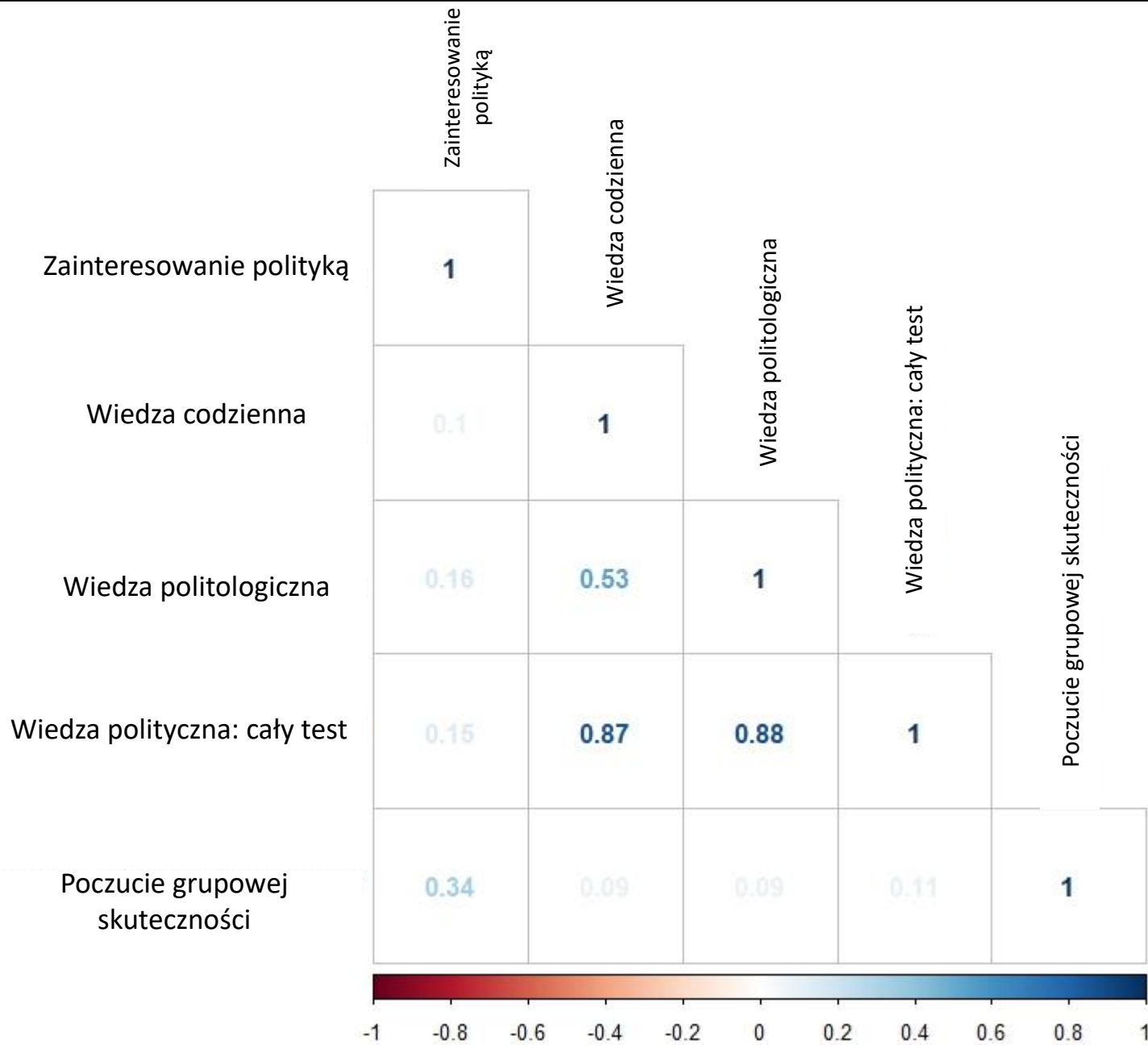
3,29

VS

2,87

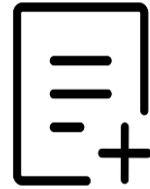
Związki wiedzy z zainteresowaniem polityką i poczuciem grupowej skuteczności

Rysunek przedstawia wizualizację korelacji wiedzy politycznej z zainteresowaniem polityką i poczuciem grupowej skuteczności. Siła związku oznaczona jest liczbowo i kolorem: im bardziej intensywny kolor, tym korelacja jest silniejsza. Kolor niebieski oznacza dodatni związek, tzn. wraz ze wzrostem jednej zmiennej, wzrasta wynik drugiej.

Większa wiedza obywatelska i - przede wszystkim - większe zainteresowanie polityką wiąże się z wiarą młodych Polaków w to, że jako grupa są w stanie zmieniać politykę i sytuację w kraju.

Metoda badania i charakterystyka próby młodych Polaków

Badanie zostało przeprowadzone na reprezentatywnej próbie młodych dorosłych Polaków (18-25 lat), **N=1048**. Posłużono się metodą CAWI (Computer Assisted Web Interview). Pomiar został zrealizowany na ogólnopolskiej, losowo-kwotowej próbie, gdzie kwoty są dobierane wg reprezentacji w populacji (młodych) dorosłych Polaków dla płci, wieku i wielkości miejscowości zamieszkania.

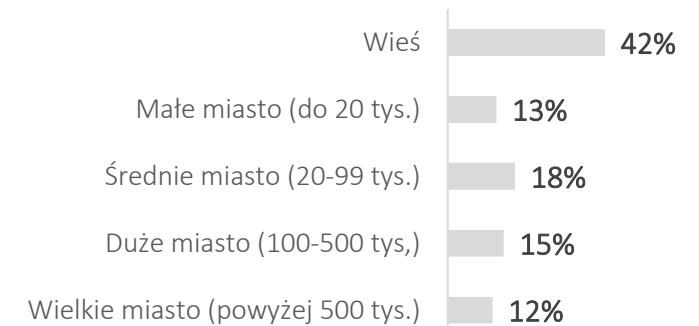
Badanie zostało przeprowadzone w grudniu 2019 roku.

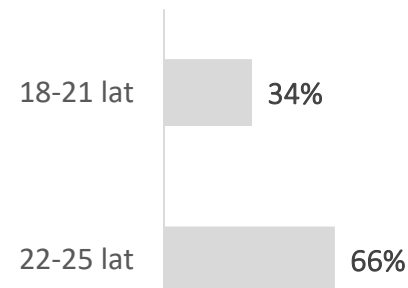
PŁEĆ

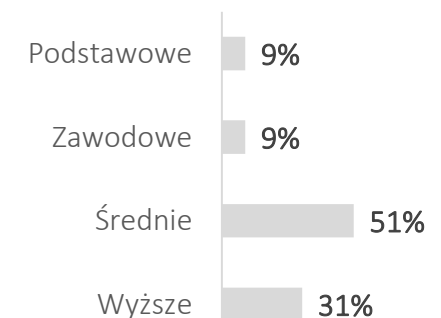
WIELKOŚĆ MIEJSCA ZAMIESZKANIA

WIEK

WYKSZTAŁCENIE

Autorzy

POLITICAL COGNITION LAB

Polish Academy of Sciences

Zuzanna Molenda

Marta Marchlewska

Kontakt:
politicalcognition.psych.pan.pl/

